

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

Invitaziun

1. Radunonza dil cussegl da vischnaunca

dil trienni 2020/2023

mesjamna, ils 26 d'uost 2020, allas 20.00 uras
ella Sala Cristalla a Sedrun

Tractandas:

1. Avertura e beinvegni entras il president communal Martin Cavegn
2. Elecziun dil biro dil cussegl da vischnaunca
 - a) dus dumbravuschs e salters communalis
 - b) dus suppleants pils dumbravuschs
 - c) president
 - d) vicepresidente
 - e) actuar
3. Approbaziun dil protocol nr. 21 dils 24-06-2020
4. Elecziun dallas cumissiuns permanentas pil trienni 2020-2023
5. Elecziun dil vicepresidente communal
6. Saramentaziun dils novs commembers dalla suprastonza communal
7. Orientaziuns
8. Varia

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Martin Cavegn

Menader center communal
Simon Collenberg

**Tractandas 1 e 2: Procedura tier la seduta constitutiva dil cussegl da vischnaunca
(emprema seduta dil trienni 2020 – 2023)**

Preziadas cusseglieras

Preziai cussegliers

Tenor igl artechel 11 dil regulativ da fatschentas dalla vischnaunca da Tujetsch arva il president communal la seduta. El beneventa l'entira raspada ed empeila l'elecziun da dus dumbravuschs (ch'ei el medem mument eligi sco salters dallas radunonzas da vischnaunca), da dus suppleants pils dumbravuschs e dil president dil cussegl da vischnaunca.

Gest suenter l'elecziun dil „niev“ president dil cussegl da vischnaunca surpren lez il presidi e meina vivon la seduta. Silsuenter suonda l'elecziun dil vicepresident e digl actuar. L'elecziun dil president e dil vicepresident han da succeder entras scrutini.

La suprastanza communal giavischa allas cusseglieras ed als cussegliers in bien decuors dalla seduta.

Tractanda 3: Approbaziun dil protocol nr. 21 dils 24 da zercladur 2020

Protocol dil cussegl da vischnaunca Tujetsch

Nr. 21/2017/20 dils 24 da zercladur 2020

allas 18.30 uras entochen allas 19.00 uras ell’ustria dalla piazza da golf a Selva

Presidi:	Gebharda Berther	
Actuar:	Simon Collenberg	
Dumbravuschs:	Otto Curschellas e Sabrina Flepp	
Presents:	10 cusseglierAs total 10 votantAs (absolut pli 6)	
Aspectaturs:	0	
Cusseglers/as:	Arno Berther, Surrein Gebharda Berther, Rueras Otto Curschellas, Sedrun Patric Deragisch, Gionda Gelgia Deplaz, Rueras	Sabrina Flepp, Sedrun Guido Friberg, Sedrun Ignazi Monn, Sedrun Severino Solèr, Cavorgia Cyril Steiger, Zarcuns
Suprastonza:	Beat Roeschlin, president communal Renato Decurtins, gerau Mario Hitz, gerau Guido Monn, gerau Gian-Reto Nufer, gerau	
Perstgisas:	Armin Albin, cusseglier da vischnaunca Stanis Monn, cusseglier da vischnaunca Tumaisch Valier, cumissiun da gestiun Primus Deragisch, cumissiun da gestiun Baseli Huonder, cumissiun da gestiun	

Tractandas

1. Avertura
2. Approbaziun dils protocols
 - nr. 19 dils 27-05-2020
 - nr. 20 dils 17-06-2020
3. Orientaziuns
4. Varia

1. Tractanda Avertura

Gebharda Berther, presidenta dil cussegl da vischnaunca:

Nus essan seradunai oz cheu a Selva ell'ustria dalla piazza da golf per tener nossa davosa seduta dil trienni 2017 /2020. Selva cun sia piazza da golf ei ina purschida turistica da stad che amitgs dil sport da golf, indigens sco era jasters apprezzieschan fetg. La nova casa dil club da golf ha la vischnaunca susteniu da sias uras cun ina contribuziun da frs. 100'000.00 a-fonds-perdu.

Cunquei che la perioda d'uffeci va a fin, remettan pliras personas lur uffecis. Ell'emprema lingia remetta nies preziau president communal Beat Roeschlin siu uffeci suenter ch'el ha tgamunau 5 onns nossa vischnaunca. El ha adempriu siu pensum cun bravura, lantschau e realisau beinenqual project sco la halla plurivalenta Dulezi, la colligiazion dil territori da skis Sedrun-Mustér (pendiculara Salins-Cuolm da Vi) e la Residenza Dulezi per menziunar mo entgins impurtonts projects. Sco finiziun ha nies preziau president partent contonschiu cun siu cumplein engaschi e bia stentas il contract da concessiun d'aua culla Viafier federala che generescha annualmein silmeins frs. 250'000.00 en favur da nossa vischnaunca e quei sur in spazi da 40 onns.

Suenter in temps da 6 onns sco genau dil departament d'educaziun, cultura e sport ha nies preziau Mario Hitz abdicau. El ha exequiu siu uffeci serius e cun bia engaschi. Ina impurtonta tematica che ha fatschentau el duront siu temps d'uffeci ei denter auter l'elavuraziun dalla nova strategia dalla scola a Sedrun che preveda da mantener quella aschi ditg sco pusseivel a Tujetsch stada. Quei ch'ei era reussiu.

Suenter 12 onns el cussegl da vischnaunca remettan la cussegliera Gelgia Deplaz ed il cusseglier Severino Solèr lur posts politics suenter haver contonschiu il temps d'uffeci maximal. Els han omisdus mussau grond engaschi, perseveronza ed adempriu lur uffecis cumpleinamein, debattau cun perschuasiun per las fatschentas pendentas e stai en fermamein pils interess da nossa vischnaunca.

Jeu giavischel a nies president partent Beat Roeschlin sco era al genau Mario Hitz, alla cussegliera Gelgia Deplaz ed al cusseglier Severino Solèr tut mo il bien pigl avegnir e specialmein buna sanadad. Els meretan in sincer engraziament per lur grond engaschi en favur da nossa vischnaunca. Astgel jeu supplicar vus per in ferm applaus per els.

2. Tractanda Approbaziun dils protocols nr. 19 dils 27 da matg 2020 e nr. 20 dils 17 da zercladur 2020

Il protocols vegnan approvai unanimamein.

3. Tractanda Orientaziuns

Verificaziun dils resultats dallas elecziuns communalas dils 7 da zercladur 2020

A caschun dalla seduta dils 8 da zercladur 2020 che ha giu liug allas 17.45 uras en Tgèsa communal, ha la cumissiun da verificaziun controllau ils resultats dallas elecziuns communalas dils 7 da zercladur 2020. La cumissiun ha constattau ch'ils resultats publicai entras il biro electoral constattan culs cedels inoltra.

4. Tractanda Varia

Gelgia Deplaz, cussegliera da vischnaunca:

La Porta Alpina ei ina visiun che procura il davos temps adina puspei per lingias grassas ellas medias. Suenter ch'igl investur Samih Sawiris ha schau percorscher gl'interess da promover la staziun sutterrana per in nez turistic, ei la flomma per la Porta Alpina stada envidada. L'entschatta december ha il deputau tuatschin René Epp ensemen cun 90 deputai inoltrau l'incumbensa alla Regenza Grischuna da sclarir e reponderar las contractivas per construir la staziun Porta Alpina. Per il nunstunclenteivel engaschi dad el engraziell jeu zun fetg. Ella risposta dils 3 da mars 2020 menziunescha la Regenza dil cantun Grischun ch'ella vul inoltrar alla Confederaziun in project per ina megliera colligiazion culla Surselva e cullas regiuns vischinontas. La Porta Alpina dueigi vegnir integrada ella proxima etappa dil program strategic dall'infrastructura Viafier Federala 2040-2045.

Igl onn 2007 suenter la decisiun negativa dalla Viafier Federala e dalla Regenza dil cantun Grischun da sistir la construcziun e finanziaziun dalla Porta Alpina havein nus Tuatschins dau si bia memia spert ed aschia gidau da satrar il project. Perquei lein oz buca far il medem sbagl, mobein lein star en per la Porta Alpina, sustener l'intervenziun dil deputau René Epp e nezegiar il sustegn dalla Regenza Grischuna. Il project ei visiunarics e forsa realisabels per la proxima generaziun. Sche la colligiazion gartegia ni sch'ei sedat in nez turistic ord las contractivas sa quei esser per nossa vischnaunca, per nossa regiun e pil cantun Grischun da gronds ed impurtonts avantatgs turistics sco era d'avantatgs economics. Miu giavisch ei che la politica mo era nus Tuatschins seposiziunein cun tutta forza davos la «PORTA ALPINA» e sustenin las grondas stentas da tuts involvai.

Gebharda Berther, presidenta dil cussegl da vischnaunca:

Cun la seduta da questa sera va era miu onn sco presidenta a fin. Jeu selubeschel da dar in sguard anavos sil curriu e passau da quei onn. Il cussegl da vischnaunca ei seradunaus a siat sedutas e ha deliberau las suandontas fatschentas. Sco emprem lein nus denton patertgar vid nies preziau cusseglier Marc Piacentini che ha bandunau nus ils 9 d'october 2019 muort ina malsogna maligna, quei bia memia baul, numnadamein ella vegliadentgna da mo 47 onns. El ruaussi en pasch. Uss dundel jeu in cuort sguard sillas fatschentas che nus havein tractau:

➤ ***Damonda da susteniment per la nova halla da producziun (La Conditoria Sedrun-Switzerland SA)***

Per l'emprema gada ha il cussegl da vischnaunca applicau la lescha che promova il svilup economic en vischnaunca e concediu ina contribuziun a-fonds-perdu ella summa da frs. 250'000.00 ed in emprest ella summa da frs. 100'000.00 (senza tscheins) en favur dalla nova halla da producziun. Il project ha ademp-liu tuttas pretensiuns stipuladas en quella lescha. Ei fuss da beneventar sche novas interpresas sco era investurs fagessen diever dalla lescha e savessen aschia crear novas plazzas da lavur per frenar empauet la depopolaziun.

➤ ***Cunvegna da prestaziun culla Regiun Surselva - contribuziun pil gimnasi dalla Claustra da Mustér***

Nus havein approbau la cunvegna da prestaziun culla Regiun Surselva e susteniu finanziamein il gimnasi claustral da Mustér pils proxims treis onns cun ina summa totala da biabein frs. 66'000.00. Ense-

men cun quella contribuziun garantida ei ina pretensiun vegnida stipulada. Quella preveda ch'ina gruppa da lavur ha l'incarica d'examinar, co la scola claustrala respectiv ina scola media sa exister en Surselva era egl avegnir.

➤ **Preventiv 2020**

Tier la tractaziun dil preventiv 2020 ha ei dau ina viva discussiun e votums ciritics quei ch'ei era fetg impurtont e giustificau. Il cussegl da vischnaunca ha per l'emprema gada saviu cumparegliar il preventiv 2020 cul preventiv 2019 (model da contabilitad HRM 2). Certas investiziuns ein stadas dispoteivlas autras perencunter indispensablas. Il preventiv ei vegnius approbaus unanimamein.

➤ **Lescha davart l'energia alpina dalla vischnaunca Tujetsch (*lescha energia alpina*)**

La nova lescha cantunala da vischnauncas ch'ei ida en vigur il fenadur 2018 oblighescha la vischnaunca da surveglar instituziuns ed organisaziuns che adempleschan incumbensas communalas. Ord quei motiv han ils responsabels dalla vischnaunca e dall'energia alpina elavurau comunablamein ils documents necessaris che reglan la relaziun giuridica denter la vischnaunca Tujetsch e l'energia alpina. La lescha energia alpina ei vegnida approbada unanimamein.

➤ **Sanaziun dalla Via dalla Staziun e dalla punt Tgaumaura – credit d'impegn**

Tier quella tractanda ei la discussiun seconcentrada silla tematica, schebein la via duei vegnir sanada e sch'ei basegna in passapei sil tschancun dalla via. Il cussegl da vischnaunca ei sedecidius per la varianta cun in passapei e ha concediu in credit d'impegn ella summa da biabein frs. 2.3 milliuns persuerter.

➤ **Bogn Sedrun – credits**

Cunquei ch'il credit da planisaziun ella summa da frs. 370'000.00 ei vegnius surtratgs per biabein frs. 23'000.00 e la cumissiun da preparaziun havess aunc duvrau in niev credit ella summa da frs. 25'000.00 per liquidar las davosas lavurs, ha ei dau ina viva discussiun enteifer il cussegl. Ils cussegliers han criticau igl agir dalla cumissiun e fatg attents ch'il cussegl haveva claramain giavischau a caschun dalla seduta dil mars 2019 la varianta A che preveda ina sanaziun dil Bogn Sedrun. Consequentamein ha il cussegl da vischnaunca decidiu d'approbar il credit supplementar da biabein frs. 23'000.00 e renviu il credit d'impegn da frs. 25'000.00 per las davosas lavurs avon la realisaziun dil project.

➤ **Elecziun d'ina cumissiun per la revisiun dalla lescha da baghegiar**

Las suandontas personas ein vegnidas elegidas unanimamein ella cumissiun per la revisiun dalla lescha da baghegiar: Dumeni Cavegn, André Maissen, Guido Monn, Ursin Schmid e Severino Solèr.

➤ **Rendaquens 2019**

Il cussegl da vischnaunca ha approbau unanimamein ils rendaquens 2019 dalla vischnaunca Tujetsch, dil Bogn Sedrun e per l'emprema gada era dall'energia alpina. Nus havein saviu mussar avon in bien quen 2019 cun in cashflow ella summa da frs. 2.5 milliuns, pia in augment da 15.3% enviens igl onn vargau. Contribuiu a quei bien quen ha era il fatg che certas investiziuns digl 2019 ein vegnidas spustadas sigl onn 2020. Ultra da quei han segirafranc era in management consequent tier las expensas dallas differentas spartas sco era las entradas tier las taglias ed ord las concessiuns dil dretg dallas auas ch'ein stadas stabilas ni ein schizun carschidas, menau a quei bien quen.

➤ **Prolungaziun dil contract da distribuziun per il feagl official « La Tuatschina»
credit da rama per ils onns 2021-2025**

Quella fatschenta ha anflau grond sustegn tier il cussegl da vischnaunca, quei oravontut pervia che la surdada dall'interpresa ei garantida. Aschia ha il cussegl da vischnaunca prolungiu unanimamein il contract da distribuziun e concediu in credit annual ella summa da frs. 50'000.00 pils proxims 5 onns persunter, quei cun la resalva d'aunc sclarir certas damondas.

➤ **Damonda da concessiun dalla Viafier federala per l'utilisaziun dall'aua da diever el tunnel da basa dil Gottard**

Unanimamein ha il cussegl decidiu da surdar la concessiun d'aua alla Viafier federala. Tier quella fatschenta ha cunzun nies president partent Beat Roeschlin mussau grond engaschi duront las contrattivas culla Viafier federala per contonscher las cundiziuns actualas. Quell'indemnisaziun annuala da frs. 250'000.00 garantida pils proxims 40 onns cun l'opziun da prolungir la concessiun per ulteriurs 40 onns ei da gronda impurtonza per nosa vischnaunca.

➤ **Residenza Dulezi – Finanziaziun dil secund plaun sutterran ed adattaziun dil dretg da baghegiar**

La davosa fatschenta ch'il cussegl da vischnaunca ha giu da deliberar en quei trienni ei vegnida approbada unanimamein. Il cussegl ha fatg la remarca che la Residenza Dulezi duei ademplir l'incumbensa publica ch'ei stipulada sco idea fundamentala e buca da far speculaziuns da vender habitaziuns ni localitads dalla Residenza Dulezi. Denter auter ha la nova finanziaziun per consequenza che la vischnaunca ha dameins expensas per la Residenza Dulezi. La summa da respargn da biabein frs. 870'000.00 sa la vischnaunca aschia investar en auters impurtonts projects che spetgan da vegnir realisai egl avegnir.

Il cussegl da vischnaunca ei pia staus fetg engaschus e ha priu serius sia incarica sco istanza legislativa dalla vischnaunca. Igl ei vegniu discurriu e debattau critic, constructiv e per il beinstar da nosa vischnaunca. Da menziunar ei segirafranc era il coronavirus che ha retardau igl agir politic e derasau bia malsegirtad e temas sco era effectuaugronds donns economics a cuorta sche buca era a liunga vesta.

Sco finiziun resta ei a mi d'engraziar a vus tuts per la confidonza e la buna collaboraziun duront quei onn. In special engraziament admittel jeu al biro dil cussegl cun Beat Roeschlin, president communal, Simon Collenberg, menader center communal, ed Ignazi Monn, vicepresidente dil cussegl per lur sustegn e las bunas discussiuns.

Pigl avegnir giavischel jeu ina buna e constructiva collaboraziun denter ils gremis politics enteifer ed ord la regiun e ch'il beinstar da nosa vischnaunca hagi prioritad.

Cunquei siarel jeu la radunonza giavischond a vus tuts ina emperneivla sera da buna cumpignia ed ina biala stad pils indigens sco era per nos hosps.

Simon Collenberg
actuar:

Gebharda Berther
presidenta:

Tractanda 4: Elecziun dallas cumissiuns permanentas per il trienni 2020 – 2023

Sco stipulau egl artechel 35 lit. a dalla constituziun communal ha il cussegl da vischnaunca l'incumbensa d'eleger las cumissiuns permanentas. Quellas elecziuns san succeder cun maun pli.

Per las cumissiuns ei vegniu inoltrau las suandontas propostas da candidats:

1. Cumissiuns permanentas

Cumissiun da baghegiar (4)

Bruno Caduff, Sedrun (**niev**)
Franz Decurtins, Bugnei (veder)
Ursin Schmid, Bugnei (veder)
Hubert Solèr, Zarcuns (veder)

Suppleants (2)

Marcus Munsch, Sedrun (veder)
Maurin Cavegn, Rueras (**niev**)

Cumissiun Bogn Sedrun (2)

Erwin Hendry, Sedrun (veder)
Désirée Willimann, Sedrun (**niev**)

Cumissiun museum (2)

Tarcisi Hendry, Sedrun (veder)
Esther Berther, Camischolas (**niev**)

Cumissiun da verificaziun (3)

Flurina Deragisch, Bugnei (veder)
Rezia Giger, Selva (**niev**)
Guido Flepp, Rueras (**niev**)

2. Delegaziuns per ordeifer

SanaSurselva

Gian-Reto Nufer, genau (departament da sanadad)

Tractanda 5: Elecziun dil vicepresident communal

Sco vicepresident propona la suprastanza communal dad eleger Guido Monn.

Tractanda 6: Saramentaziun dils novs commembers dalla suprastonza communal

Sin fundament digl artechel 36 dalla constituziun communal ha la saramentaziun dils novs commembers dalla suprastonza communal da succeder (engirar avon Diu da vuler ademplir tuttas obligaziuns digl uffeci tenor meglier saver e puder).

Sedrun, uost 2020

Suprastonza communal Tujetsch

President communal
Martin Cavegn

Menader center communal
Simon Collenberg